

KANTAR SIFO

**Nollmätning om ny
frivillighetsbaserad lagstiftning
2018**

Matador Kommunikation /
Brottsoffermyndigheten

Juli 2018

Anett Finch

Om undersökningen

Nollmätning om ny frivillighetsbaserad lagstiftning 2018

Målgrupp	Kvinnor och män, 18-25 år i Sverige
Antal Intervjuer	1009 intervjuer varav 385 st i gruppen 18-20 år och 624 st i gruppen 21-25 år
Metod	Onlineintervjuer via Kantar Sifos panel
Datainsamling	10 juli – 25 juli 2018
Viktning	<p>Svaren har viktats på kön, ålder och region för att vara nationellt representativa.</p> <p>Viktat antal intervjuer är 1007 st varav 335 st i gruppen 18-20 år och 672 st i gruppen 21-25 år. Det är dessa baser som redovisas i rapporten.</p>

Innehåll

KÄNNEDOM

KÄNNEDOM

SKÄL TILL NY LAGSTIFTNING

FÖRVÄNTAD EFFEKT

ÅSIKTER

BRA / MINDRE BRA

INFORMATIONSKANALER

ATTITYDER

PÅVERKAN PÅ
EGET BETEENDE

PÅVERKAN PÅ
VÄNNER & BEKANTA

FRIVILLIGHET

SIGNALER & SCENARION

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN

KÄNNEDOM

SYFTE

INSTÄLLNING

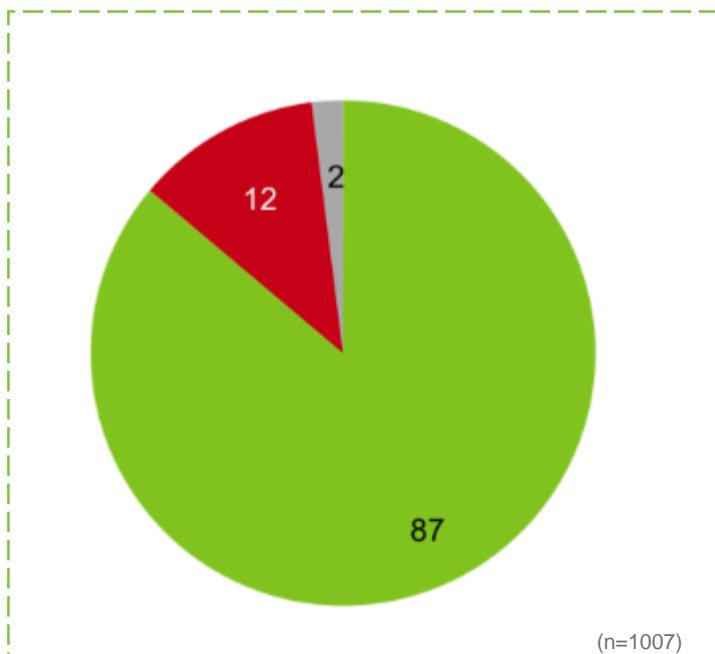
FÖRTROENDE

KÄNNEDOM

Kännedom om den nya sexualbrottslagstiftningen - Totalt, åldersgrupper och ortstorlek

Majoriteten (87%) i målgruppen 18-25 år känner till den nya sexualbrottslagstiftningen. De äldre (21-25 år) och de som bor i stora och mellanstora städer visar på högst kännedom.

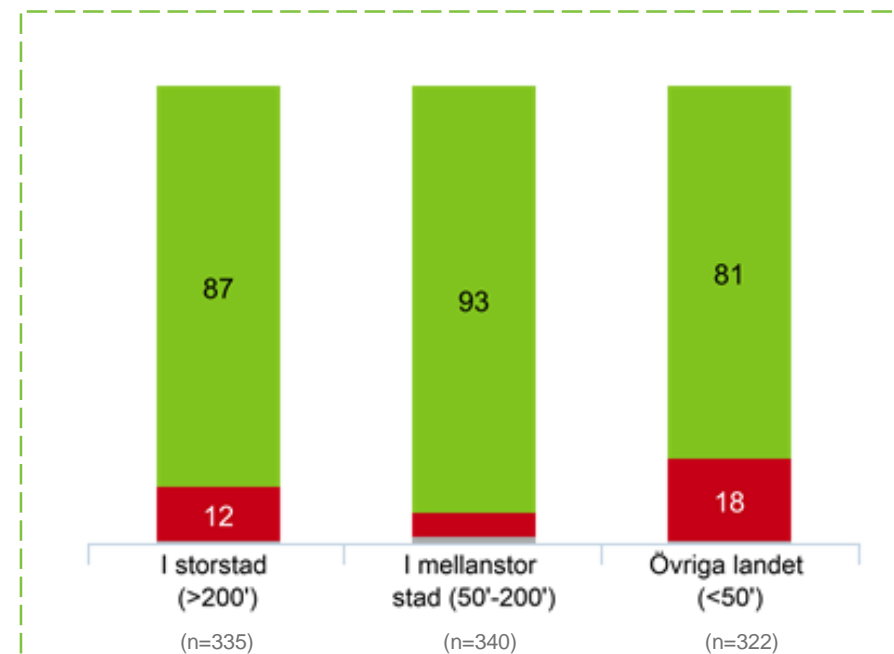
Totalt

Åldersgrupper

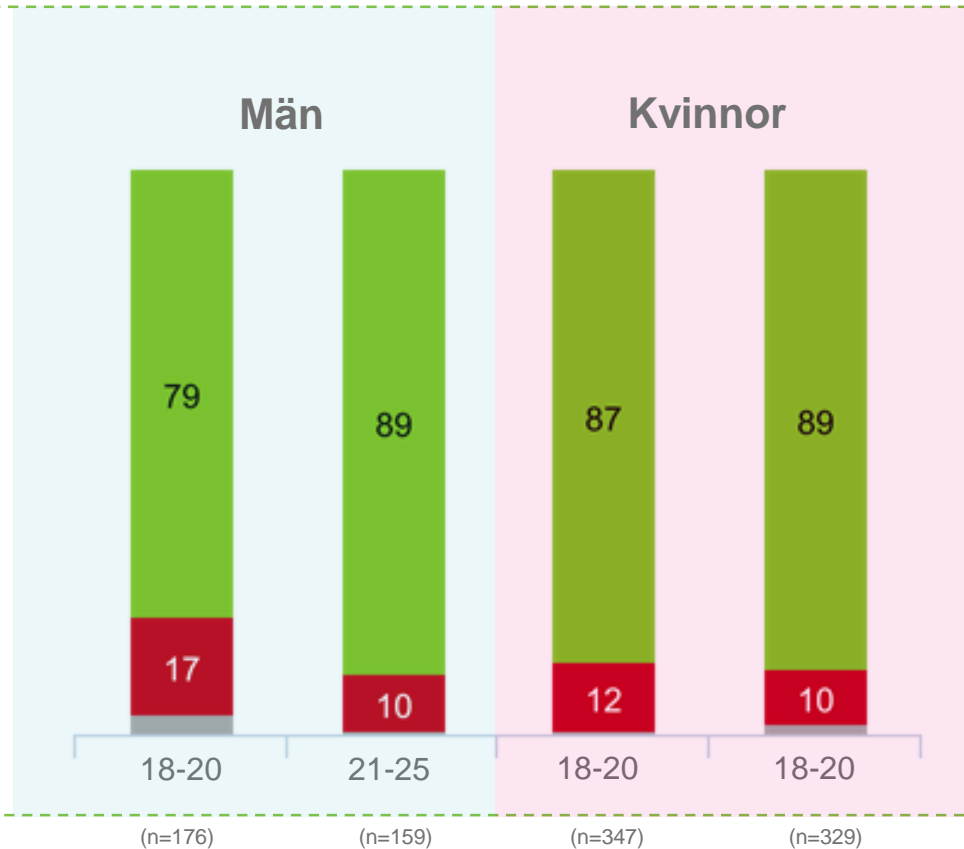
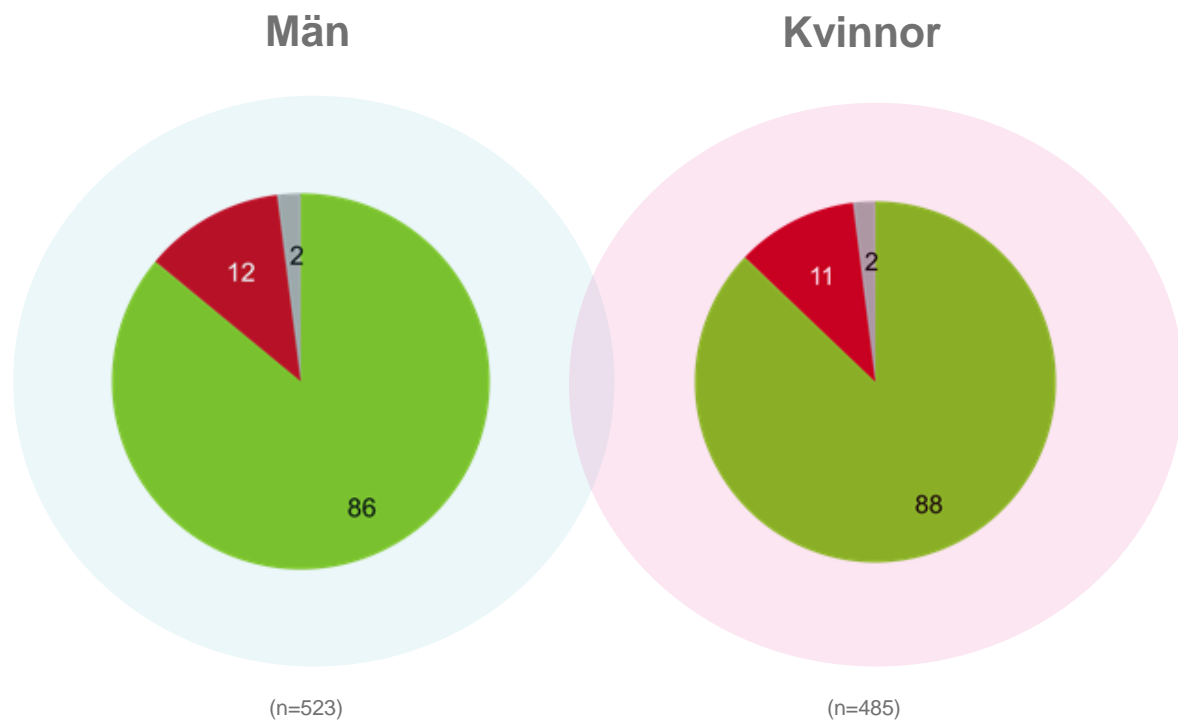
Ortstorlek

■ Ja ■ Nej ■ Vet ej

Kännedom om den nya sexualbrottslagstiftningen – Nedbrytning i kön och åldersgrupp

Det är ingen skillnad i kännedom mellan män och kvinnor sett till hela målgruppen. Den lägsta kännedomen är bland de yngre männen 18-20 år.

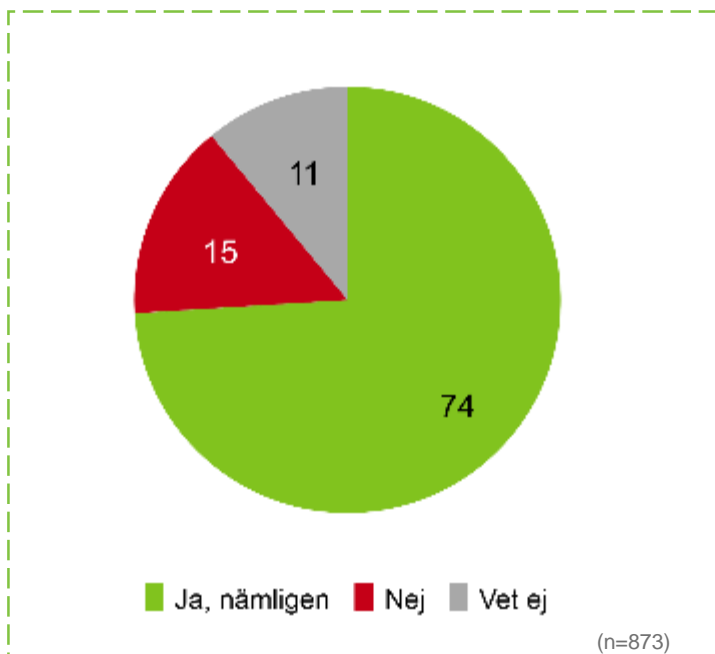

■ Ja ■ Nej ■ Vet ej

Vad innebär den nya sexualbrottslagstiftningen – Spontana svar

Majoriteten (74%) säger sig veta vad den nya lagstiftningen innebär och den beskrivs främst genom att det krävs samtycke, ett tydligt ”ja” från båda parterna.

Totalt

Exempel från de öppna svaren (fritext):

- *Samtycke skall finnas för samlag*
- *Samtycke krävs innan samlag*
- *Krävs tydligt samtycke, ett ja, vid sex*
- *Att sex utan tydligt samtycke nu kan vara straffbart*
- *Att avsaknad för samtycke vid sex räknas som våldtäkt*
- *Våldtäkt sker om personen inte uttalat att de vill ha sex*
- *Man kan inte bli tvingad till sex*
- *Man måste säga ja*
- *Att allt annat utom ett ja är ett nej*
- *Att den misstänkta våldtäktsmannen har bevisbördan på sig. Hen måste bevisa sin oskuld.*

Bas: Känner till den nya lagstiftningen. 646 svar:

Skäl till den nya lagstiftningen – Spontana svar

Den nya lagstiftningen uppfattas att ha kommit på grund av olika faktorer såsom ökade sexualbrott, Metoo och svårigheter att fälla förövaren/svagheter i tidigare lagstiftning.

Exempel från de öppna svaren (fritext):

- *Ökade sexualbrott*
- *Svårigheter att bedöma i sexualbrott*
- *Mycket i samband med Metoo-rörelsen och allt som den satte igång i samhället.*
- *Många friades för att den föregående lagstiftningen inte räckte*
- *Den gamla var föråldrad och krävde att offret behövde aktivt gjort motstånd*
- *För att många våldtäkter som anmäls leder inte till någon dom.*
- *Pga ökade mängder våldtäkter*
- *Svårighet att fälla våldtäktsmän*

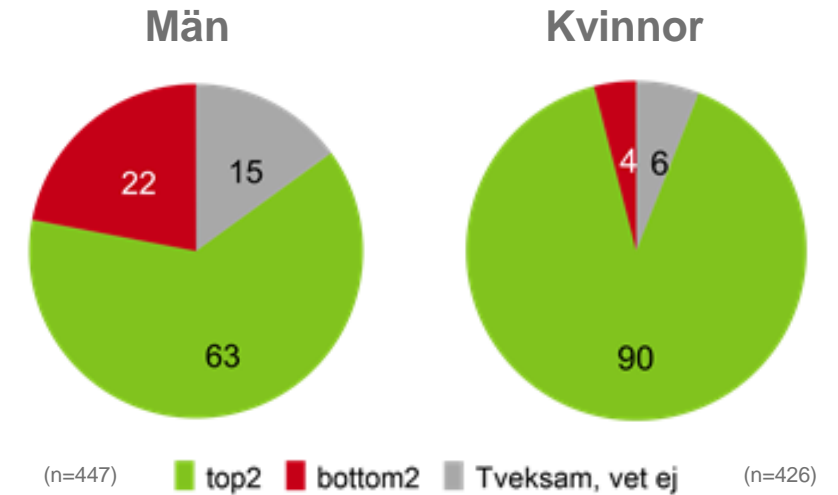
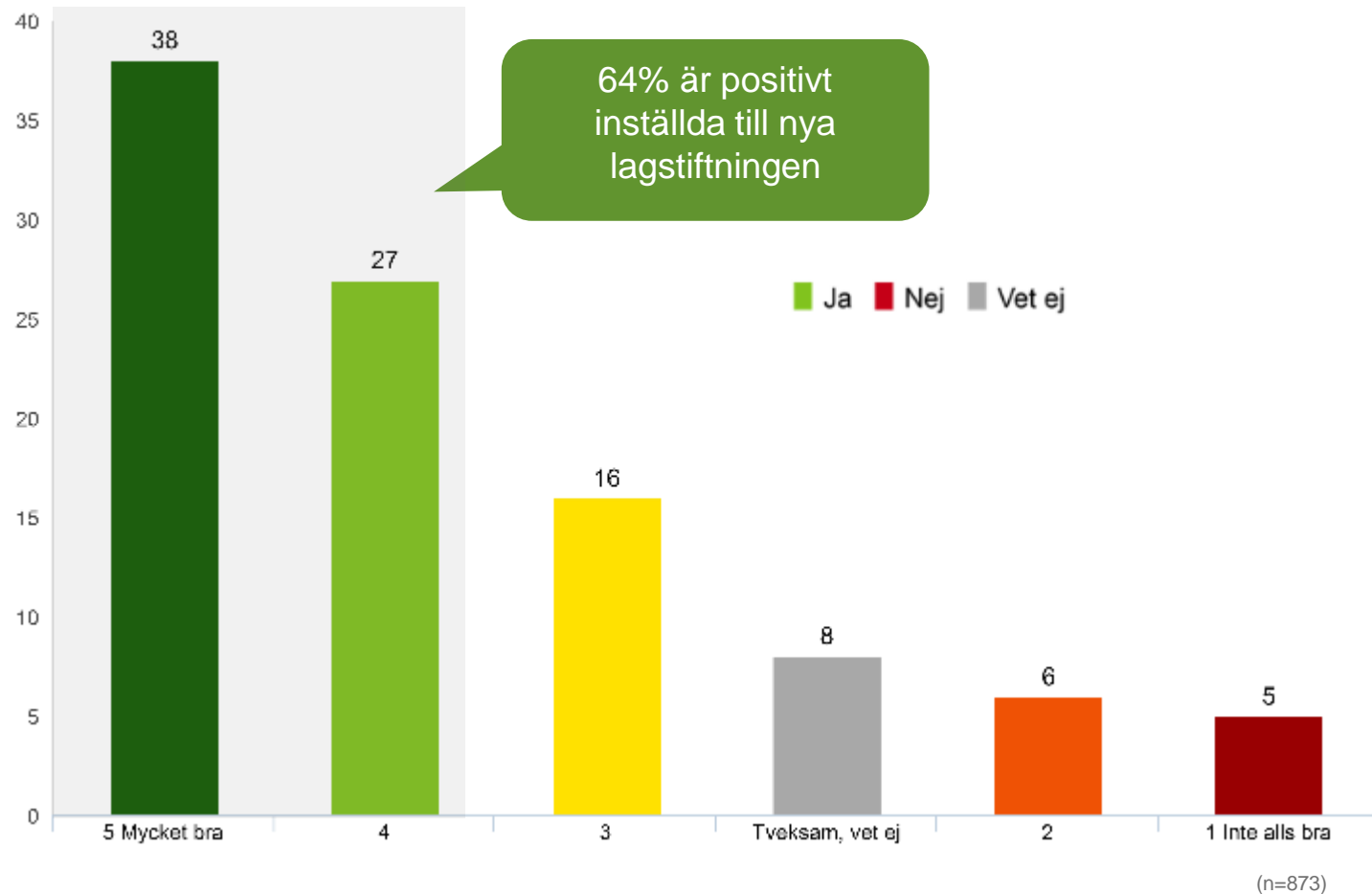

Bas: Känner till den nya lagstiftningen, 811 svar:

ÅSIKTER

Åsikt om den nya lagstiftningen – Totalt och nedbrytning på kön

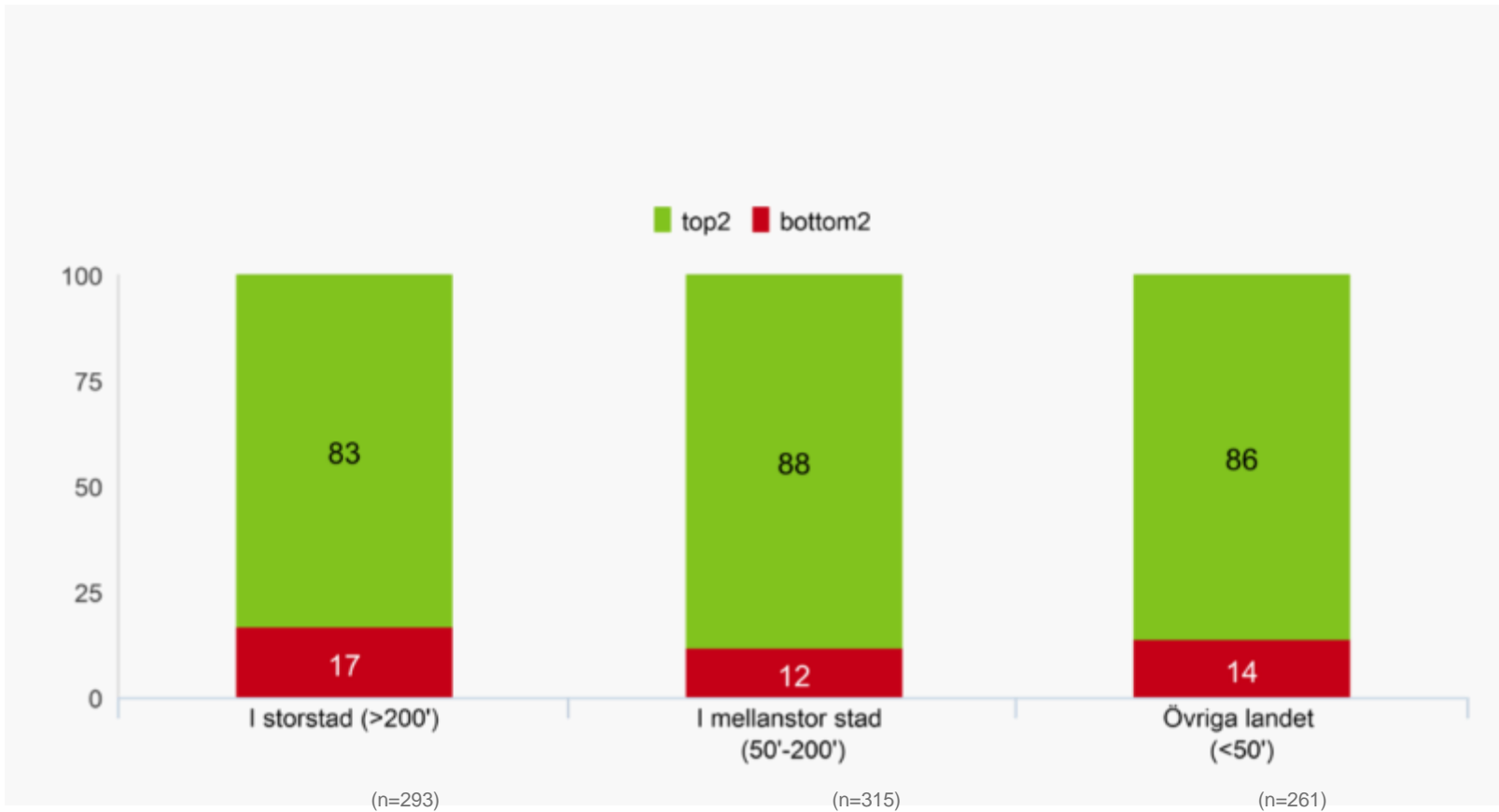
Majoriteten tycker om att den nya lagstiftningen är bra, men det finns en skepticism som är högre hos män än hos kvinnor.

- 63% av alla män och 90% av alla kvinnor är positivt inställda till lagstiftningen.
- Tveksamheten är något högre för män än för kvinnor
- 22% av alla män är negativt inställda

Åsikt om den nya lagstiftningen – Nedbrytning i kön och ortstorlek

Överlag är majoriteten positivt inställd till den nya lagstiftningen sett utifrån typ av bostadsort. Indikationen är att bäst inställning finns bland kvinnor i mellanstora städer och flest negativa bland män i storstäder.

Uppföljning om positiv åsikt om den nya lagstiftningen – Spontana svar

Bland de 64% i målgruppen som tycker att den nya lagstiftningen är bra lyfts bl a fram att den betonar vikten av samtycke och visar ett ställningstagande som kan vara hjälpsamt i dombeslut.

Exempel från de öppna svaren (fritext):

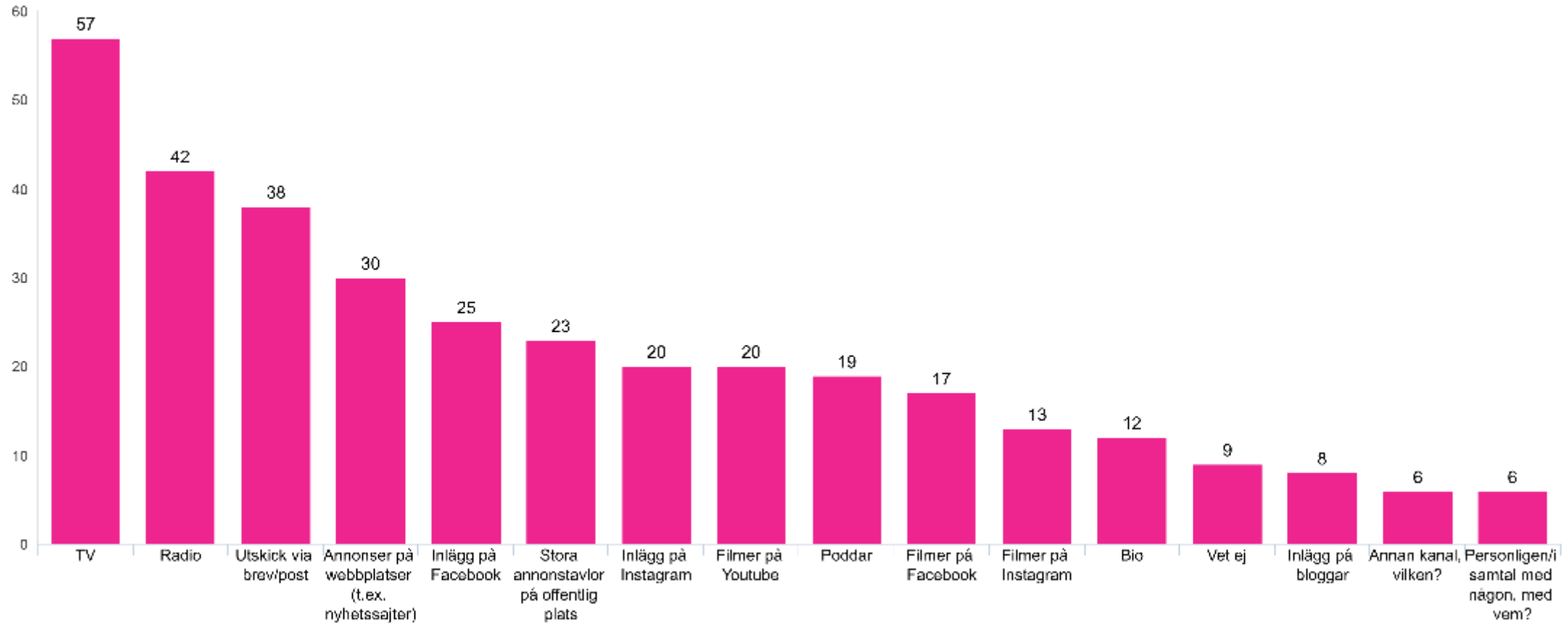
- *För att samtycke ska vara en självklarhet*
- *Jag tror folk fattar samtycke på ett nytt sätt*
- *Kan leda till fler domar och större rättvisa*
- *Fler fällande domar*
- *Bra mening*
- *Den bidrar med en bra utveckling*
- *Tydlighet är bra*
- *Bra ställningstagande*
- *Bra att den finns. För mig är det självklart att båda parter måste samtycka. Ju fler regler som tydligt visar att samhället också ser det så, desto svårare blir det att hävda något annat för att skydda en våldtäktsmän.*

Bas: De som tycker att den är bra, svarat 4-5 på en 5-gradig skala, 534 svar

Önskvärda informationskanaler

Målgruppen tar helst emot information om den nya sexualbrottslagstiftningen via TV, radio eller genom postutskick. Minst intressanta alternativ är personliga samtal och blogginlägg.

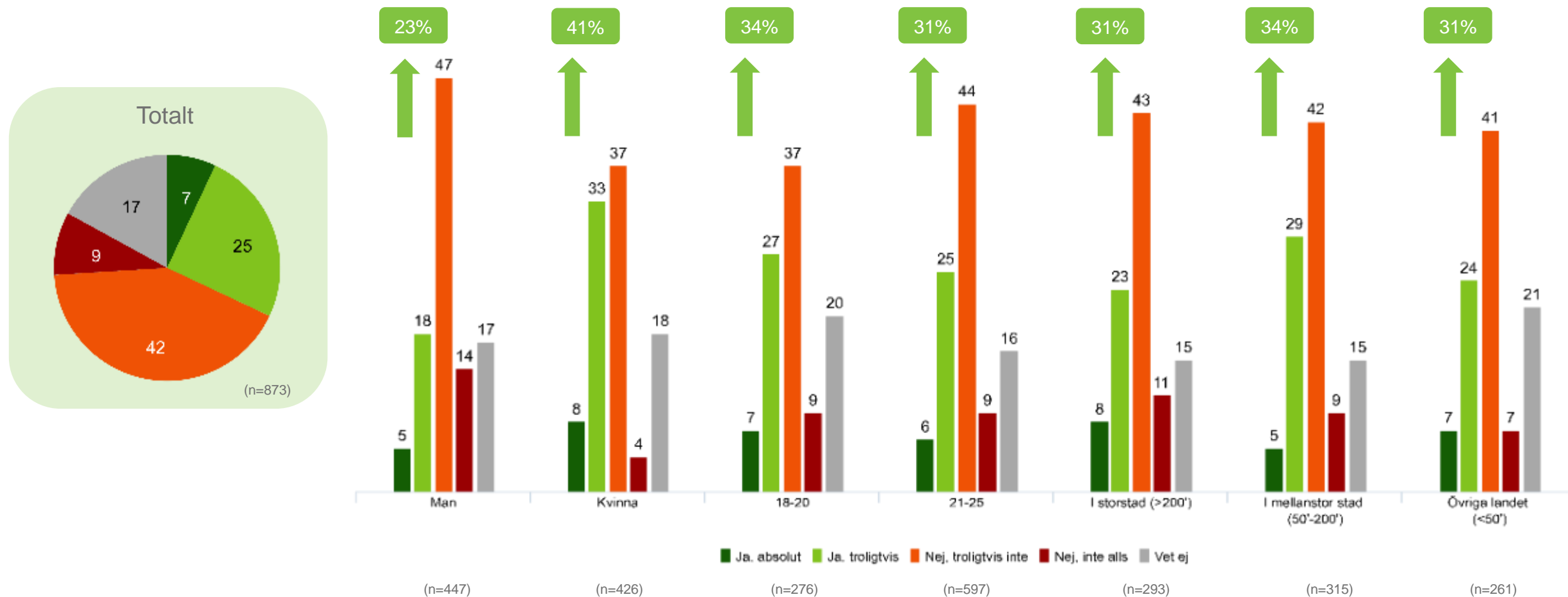

(n=Alla, 1007)

ATTITYDER

Påverkan på vänner och bekanta

En tredjedel (32%) tror att den nya lagstiftningen kommer att påverka deras vänner/bekanta medan hälften (51%) gör det inte. Kvinnor tror att det kommer att påverka i större utsträckning än män.

Vad betyder frivillighet i en situation när någon vill ha sex – Spontana svar

Frivillighet beskrivs av många att man själv / båda vill – ordet ”vill förekommer i 53% av svaren.

Exempel från de öppna svaren (fritext):

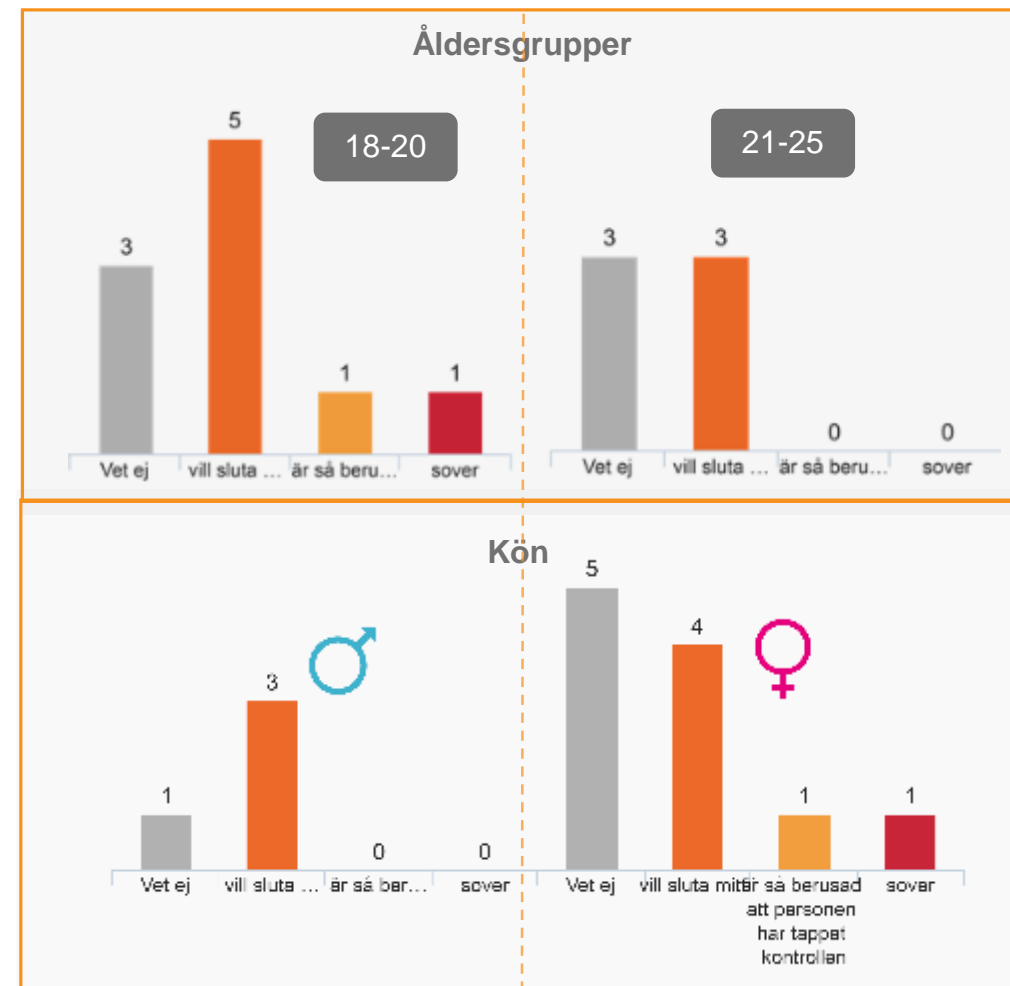
- Att det ska vara på bådass villkor
- Att kunna säga nej och bli respekterad i det
- Att ingen känner sig tvingad eller pressad till att göra något.
- Att personen i fråga ska vilja ha sex genom hela akten
- Att man inte behöver/ska om båda parter inte vill
- Att någon tydligt yttrar/visar att denne vill ha sex
- Att det finns en möjlighet att välja; ja, nej eller vet inte.
- Att personen själv vill ha sex med den personen och inget som andra tvingar fram
- Att det inte finns några omständigheter som gör att man minsta lilla känner sig tvingad.
- Att man när som helst under akten har rätt att säga nej och att det ska respekteras. Ingen ska tvingas att göra något den inte vill
- Att det inte finns något tvång, och att personen när som helst kan välja att avbryta

Bas: 860 svar

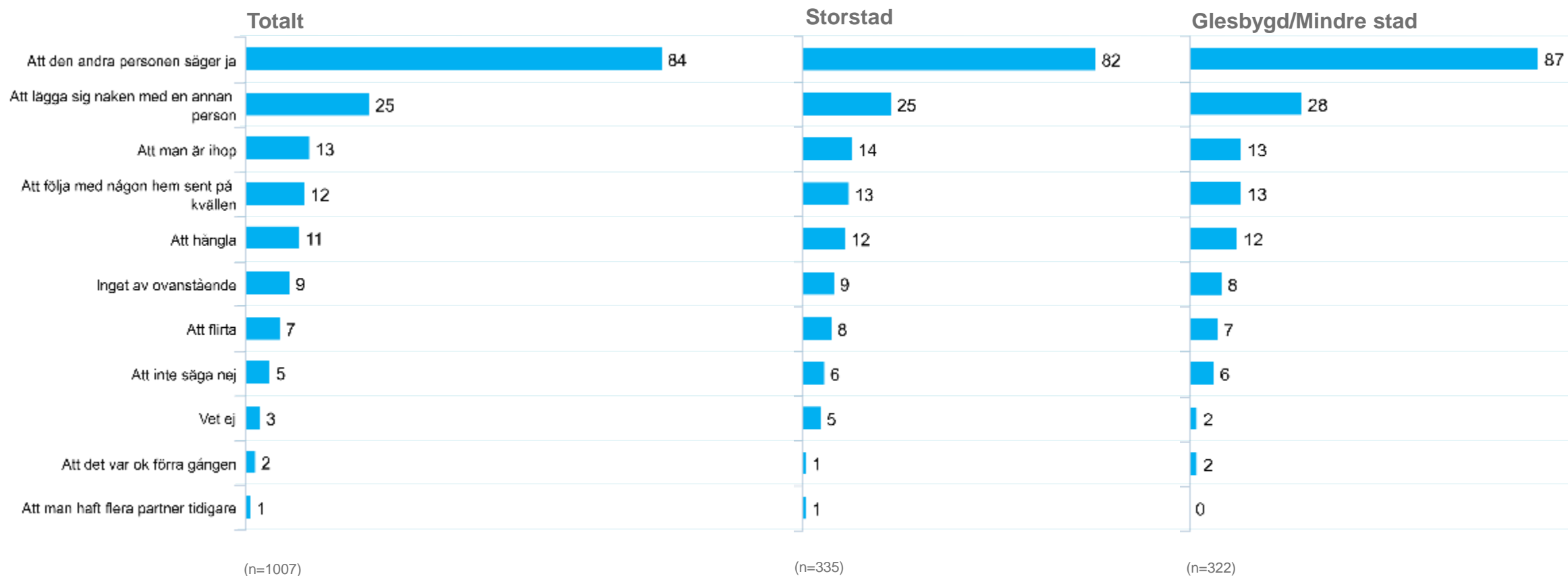
När är det ok att ha sex med någon – olika scenarios

Majoriteten (92%) anser att det inte är okej att ha sex med någon vid givna scenariön.

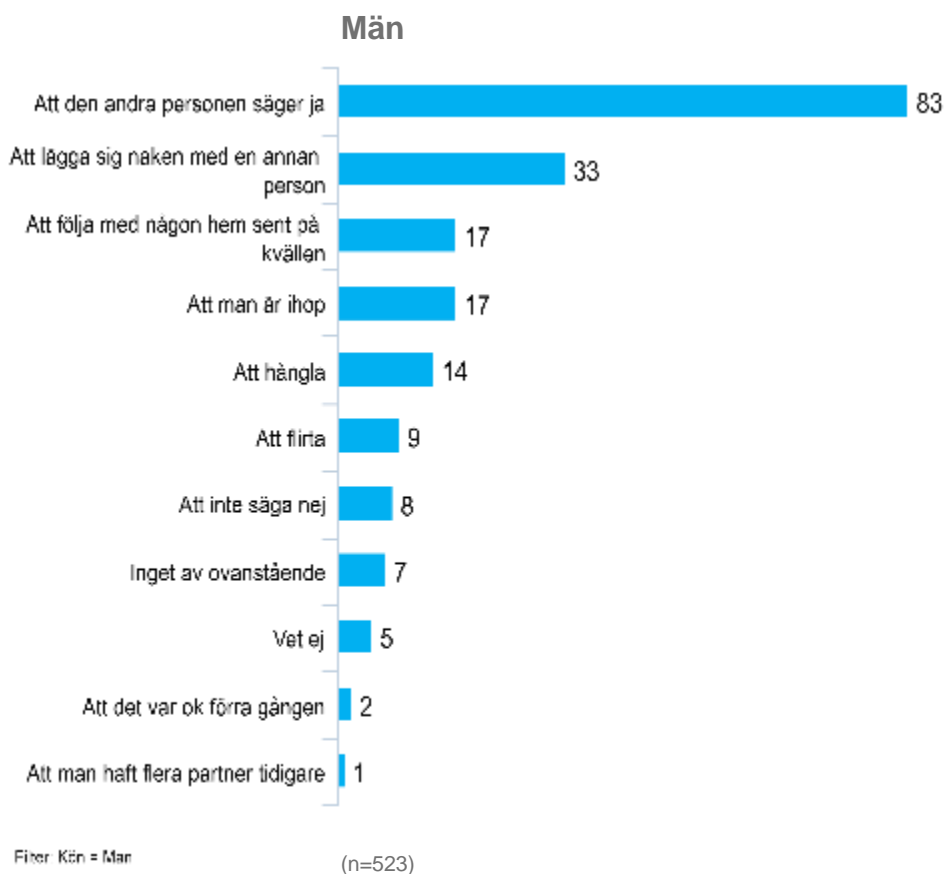
Tolkning av signaler när någon vill ha sex – Totalt och nedbrytning på ortstorlek

Att den andra personen säger ja tolkas som den största signalen att någon vill ha sex. Totalt 25% räknar ”att lägga sig naken med en annan person” som ett tecken på samtycke.

Tolkning av signaler när någon vill ha sex – Nedbrytning på kön

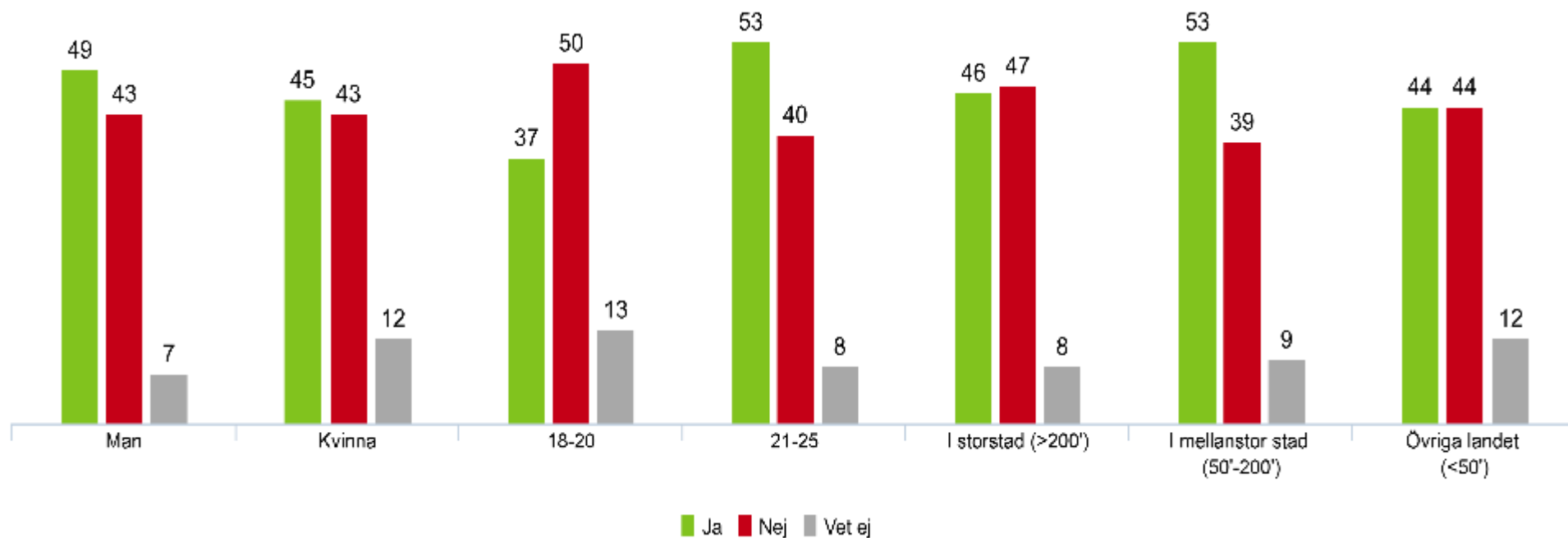
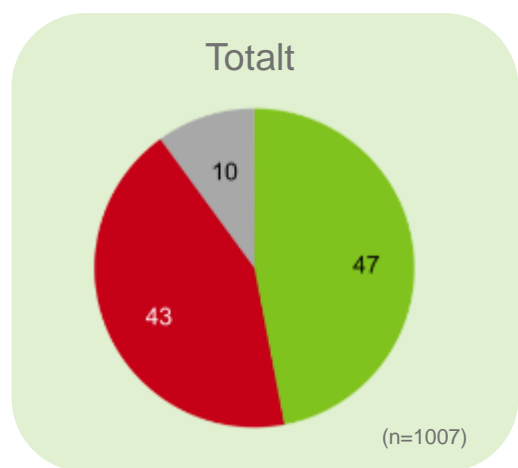
Samtycke tolkas olika mellan kvinnor och män. 17% fler män än kvinnor anser att klä av sig naken med en annan person är en signal för att vilja ha samlag.

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN

Kännedom om Brottsoffermyndigheten

47% i målgruppen känner till Brottsoffermyndigheten. Den är högst i mellanstora städer och i åldersgruppen 21-25 år.

Vad gör myndigheten / vad kan man få hjälp med

Känner du till vad myndigheten gör?

Exempel från de öppna svaren (fritext):

- *Hjälper brottsoffer*
- *Nej, kanske stöttar offret för olika brott*
- *Stöttar brottsoffer*
- *Hjälper brottsoffer*
- *Nej*
- *Främja rättigheter*
- *Ger stöd och hjälp till brottsoffer samt delar ut skadestånd*

Bas: De som känner till Brottsmyndigheten, n=478

Känner du till vad man kan få hjälp med hos myndigheten?

Exempel från de öppna svaren (fritext):

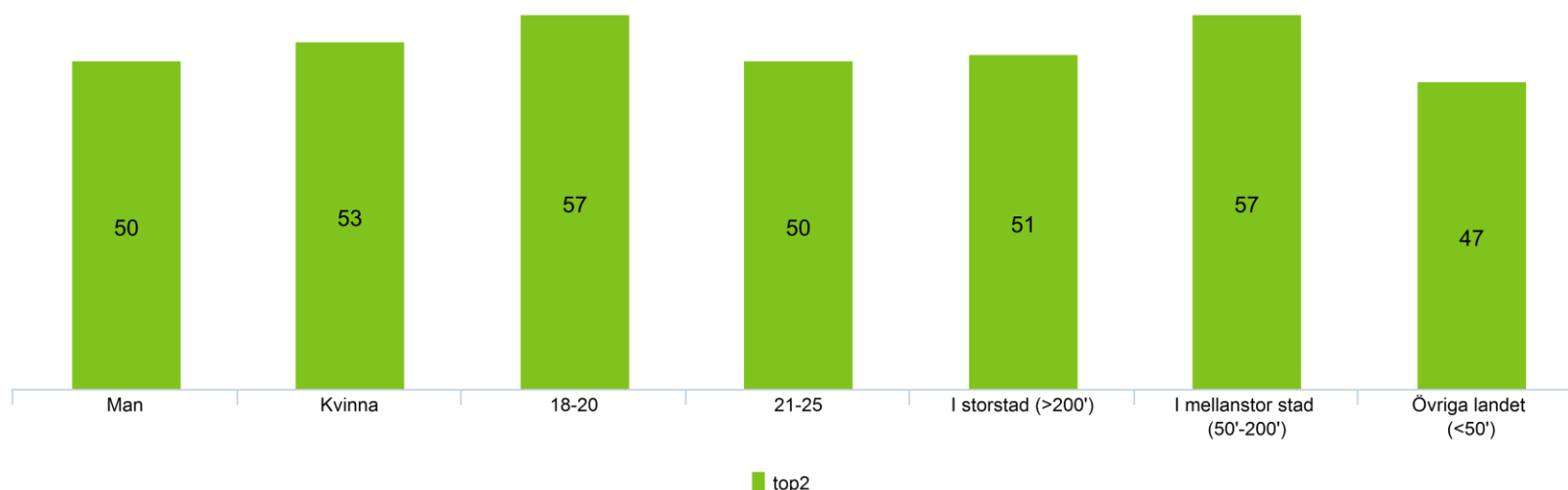
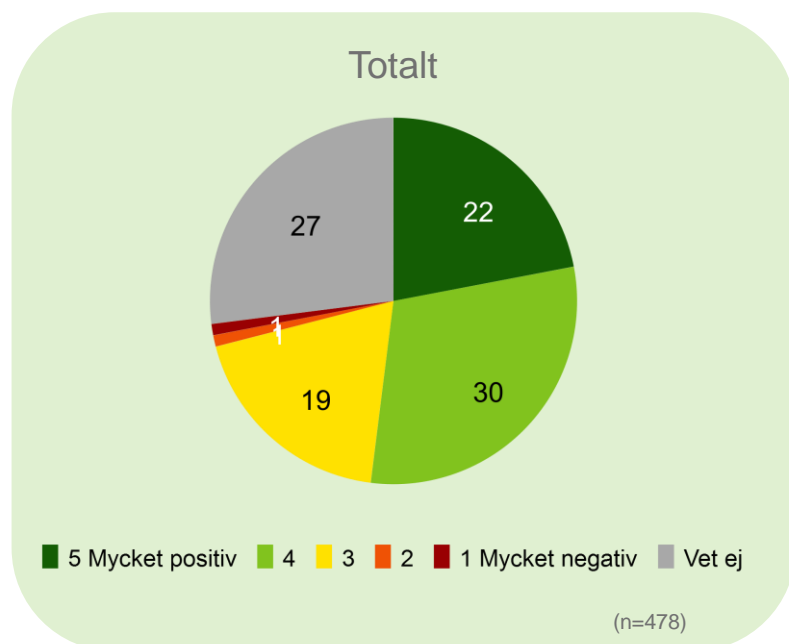
- *Nej*
- *Skadeersättning, information*
- *Stödsamtal.*
- *Stöd vid rättegång*
- *Att du som brottsoffer kan få stöd, hjälp och information*
- *Ersättning, kontakthjälp*
- *Stöd*
- *Ersättning*
- *Juridisk hjälp*

Bas: De som känner till Brottsmyndigheten, n=478

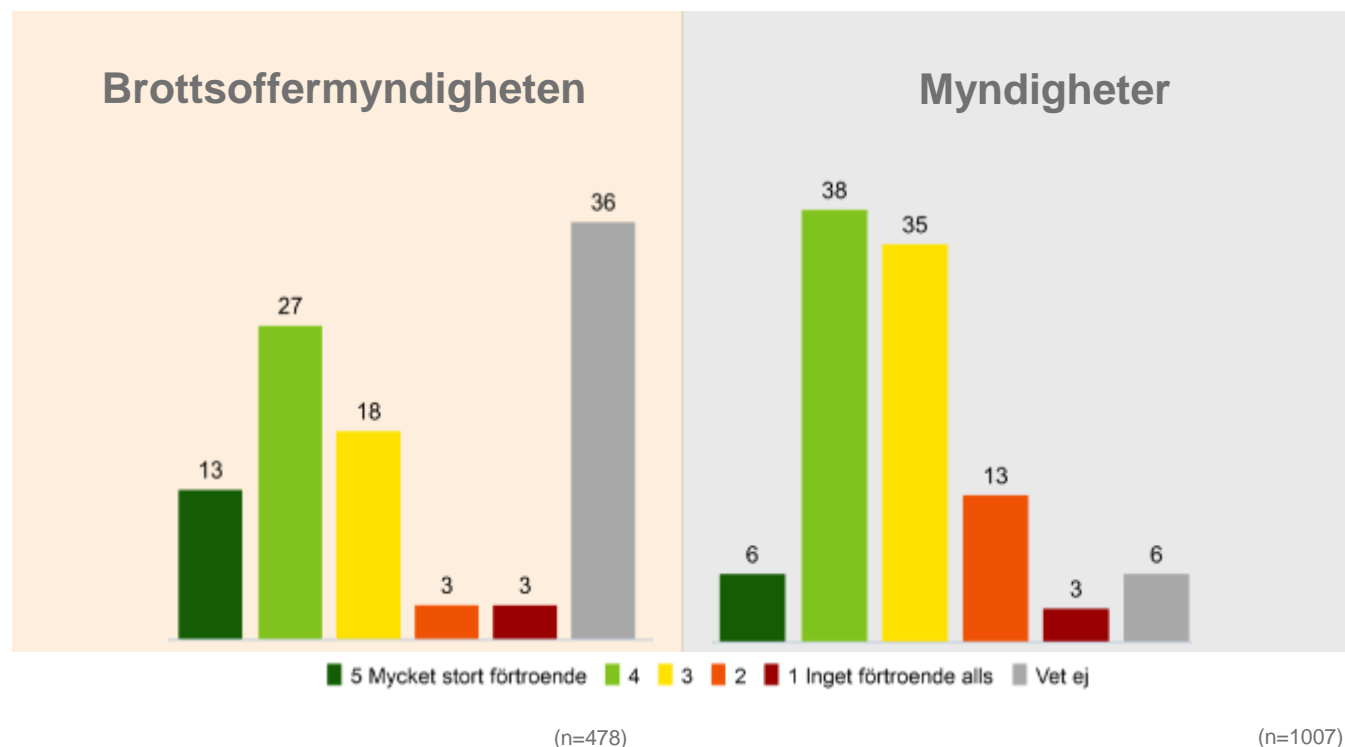
Inställning till Brottsoffermyndigheten

52% av de som känner till Brottsoffermyndigheten har en positiv inställning till den medan 27% kan inte ta ställning och anger "vet ej". Det är inga signifikanta skillnader i andelen positiva (top 2) mellan män och kvinnor och även yngre och äldre. Den enda indikationen på skillnad är att de som bor i mindre städer/glesbygd (övriga landet) har en något lägre positiv inställning (dock är skillnaden endast en indikation på en mindre baser/lägre antal intervjuer).

Förtroende för Brottsoffermyndigheten / myndigheter i stort

4 av 10 har ett bra förtroende för Brottsoffermyndigheten. Det är ingen signifikant skillnad i förtroendet för myndigheter generellt, även om andelen negativa är högre. Den största skillnaden att fler anger "vet ej" för Brottsoffermyndigheten.

Hur stort förtroende har du för Brottsoffermyndigheten ?						
	5 Mycket stort förtroende	4	3	2	1 Inget förtroende alls	Vet ej
Man	12	25	17	3	4	39
Kvinna	15	28	20	2	2	33
18-20	14	26	18	2	3	38
21-25	13	27	18	3	3	35
Storstad (>200')	13	27	19	3	2	37
Mellanstor stad (50'-200')	16	32	14	4	4	30
Övriga landet (<50')	9	21	23	2	3	43

Hur stort förtroende har du för myndigheter generellt ?						
	5 Mycket stort förtroende	4	3	2	1 Inget förtroende alls	Vet ej
Man	7	39	31	15	4	5
Kvinna	6	36	40	10	2	6
18-20	7	36	31	13	4	9
21-25	6	38	37	13	2	4
Storstad (>200')	9	38	33	12	5	4
Mellanstor stad (50'-200')	5	38	38	11	1	6
Övriga landet (<50')	5	37	35	15	2	6

SAMMANFATTNING

Sammanfattning

- Det är en hög kännedom i målgruppen om den nya sexualbrottslagstiftningen, där de äldre (21-25 år) och boende i stora/mellanstora städer känner till den i högst utsträckning. Behovet för att öka kännedomen tycks främst vara för yngre män (18-20 år) och de som bor i mindre städer/glesbygd.
- Majoriteten säger sig veta vad den nya lagstiftningen innebär och den beskrivs främst genom att det krävs samtycke, ett tydligt ”ja” från båda parterna. Dock är det 26% som inte vet/är osäkra vilket också visar på ett ytterligare informationsbehov i målgruppen.
- Den nya lagstiftningen uppfattas att ha kommit på grund av olika faktorer såsom ökade sexualbrott, Metoo och svårigheter att fälla förövaren/svagheter i tidigare lagstiftning.
- Den inger en förhoppning om fler fällande domar och minskande av antal våldtäkter. Dock finns det även viss tveksamhet om det kommer att leda till någon förändring alls i praktiken.
- Majoriteten tycker om att den nya lagstiftningen är bra, men det finns en skepticism som är högre hos män än hos kvinnor.
- Bland de i målgruppen som tycker att den nya lagstiftningen är bra lyfts bl a fram att den betonar vikten av samtycke och visar ett ställningstagande som kan vara hjälpsamt i dombeslut. Bland de negativa uttrycks viss skepticism där man bl a anser att den är otydlig och att problemet ligger i att det i slutändan är ord mot ord.
- De sätt som målgruppen helst kan tänka sig att få information är via breda kanaler såsom TV, radio och postutskick. Minst intressanta alternativ är personliga samtal och blogginlägg.

Sammanfattning

- Åtta av tio tror inte att den nya lagstiftningen kommer att påverka deras eget beteende. För dem som tror att det kommer att påverka dem handlar det mycket om att säkerställa att samtycke finns, att vara mer försiktig och även att de kommer att känna sig tryggare.
- En tredjedel tror att den kommer att påverka deras vänner/bekanta medan hälften gör det inte. Kvinnor tror att det kommer att påverka i större utsträckning än män.
- Betydelsen av frivillighet i en situation när någon vill ha sex beskrivs av de flesta att man själv/båda måste vilja ha sex, att det sker utan tvång.
- När det gäller olika situationer tycker 4% att det är ok att ha sex med någon som vill sluta mitt i, 1% säger att det är det när någon är så berusad att personen har tappat kontrollen och ingen tycker att det är ok när någon sover. 92% tycker inte att något av fallen berättigar till det.
- Att den andra personen säger ja tolkas som den största signalen att någon vill ha sex. Totalt 25% räknar "att lägga sig naken med en annan person" som ett tecken på samtycke. Intressant är att samtycke tolkas olika mellan kvinnor och män där 17% fler män än kvinnor anser att klä av sig naken med en annan person är en signal för att vilja ha samlag.
- Kännedomen för Brottsoffermyndigheten ligger strax under 50% i målgruppen. Den är bäst i mellanstora städer och i åldersgruppen 21-25 år.
- 52% av de som känner till Brottsoffermyndigheten har en positiv inställning till den, väldigt få är negativa. Däremot kan 27% inte ta ställning vilket kan indikera att man inte har någon djupare kännedom om myndigheten.
- 4 av 10 har ett bra förtroende för Brottsoffermyndigheten. Det är ingen signifikant skillnad i förtroendet för myndigheter generellt även om andelen negativa är högre. Den största skillnaden att fler anger "vet ej" för Brottsoffermyndigheten vilket sannolikt är kopplat till den lägre kännedomen.